

Atıkların geri dönüştürülmesi sürecinde kullanılan metallerin ayrıştırılmasında kullanılan iktisadi kıymetlerin amortisman oranı

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	E-95133703-105-112443
Tarih	01.11.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Denizli Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : E-95133703-105-112443

01.11.2022

Konu : Amortisman Oranı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; geri dönüşüme kazandırılan tehlikesiz atık, hurda saç demir metal vb. ürünlerinin toptan ticareti faaliyetiyle iştirak ettiğinizi, işiniz gereği metal ayıklama sisteminde kullanılmak üzere işyerine kaldırma mıknatısı makarası ve hurda elektromıknatısı aldığınızı, söz konusu

iktisadi kıymetlerin faydalı ömrünün olası elektrik arızalarından dolayı 1 yıl içerisinde kullanılamaz hale gelebileceğinden bahisle, bu iktisadi kıymetlerin alış bedellerinin doğrudan gider yazılamayan demirbaş sınırının üzerinde olması ve faydalı ömürlerinin de az olması nedeniyle, söz konusu iktisadi kıymet bedellerinin doğrudan gider olarak yazılıp yazılamayacağı, doğrudan gider olarak dikkate alınamayacak olması durumunda faydalı ömrü ve uygulanacak amortisman oranı hakkında Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 313 üncü maddesinde, işletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesinin amortisman mevzuunu teşkil ettiği; değeri (2022 yılı için) 2.000 TL'yi aşmayan peştemallıklar ile işletmede kullanılan ve değeri (2022 yılı için) 2.000 TL'yi aşmayan alet, edevat, mefruşat ve demirbaşların amortismanına tabi tutulmayarak doğrudan doğruya gider yazılabileceği, iktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz edenlerde bu haddin topluca dikkate alınacağı,

- 315 inci maddesinde, mükelleflerin amortismanına tâbi iktisadî kıymetlerini Hazine ve Maliye Bakanlığının tespit ve ilân edeceği oranlar üzerinden itfa edecekleri, ilân edilecek oranların tespitinde iktisadî kıymetlerin faydalı ömürlerinin dikkate alınacağı,

- 320 nci maddesinde, amortisman süresinin, kıymetlerin aktife girdiği yıldan başladığı, bu sürenin yıl olarak hesaplanması için (1) rakamının mükellefçe uygulanan nispete bölüneceği,

hükme bağlanmıştır.

Bu bağlamda, değeri Vergi Usul Kanununda yazılı haddin üzerinde olan, işletmede bir yıldan fazla kullanılan, yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan ve envantere dahil bulunan iktisadi kıymetler için amortisman ayrılması mümkün bulunmakta olup, amortisman ayrılmasına iktisadi kıymetlerin aktife girdikleri hesap döneminden itibaren başlanması icap etmektedir. Aktife girme kavramı ise, iktisadi kıymetin iktisap edilerek defter kayıtlarına geçirilmesini, değerlendirme gününde envantere dahil olmasını ve kullanılmaya hazır halde bulundurulmasını ifade etmekte olup, iktisadi kıymetin işletmede fiilen kullanılmaya başlanması gerekli bulunmamaktadır. Bununla birlikte, değeri, mezkûr Kanunun 313 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uygulamasında ilgili dönemde geçerli haddi aşmayan peştemallıklar ile alet, edevat, mefruşat ve demirbaşların amortisman yoluyla itfası veya amortismanına tabi tutulmayarak doğrudan gider yazılabilmesi mümkündür.

Diğer taraftan, mezkûr Kanunun 315 inci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden amortismanına tabi iktisadi kıymetler için uygulanacak "Faydalı Ömür ve Amortisman Oranları" tespit

edilmiş ve bu oranlar 339, 365, 389, 399, 406, 418, 439, 458 ve 506 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile değişik 333 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği eki liste ile açıklanmıştır.

Bahse konu Genel Tebliğin (2) numaralı bölümünde, Tebliğe ekli listenin 1-6 bölümleri arasında genel sınıflamaların yapılarak amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin faydalı ömürleri ve amortisman oranlarının tespit edildiği, listenin diğer bölümlerinde ise sektörler itibarı ile kullanılan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin faydalı ömürleri ve amortisman oranlarının belirlendiği, mükelleflerin uygun amortisman oranlarını tespit ederken öncelikle, sektörel bazda tespit edilen amortisman oranlarını dikkate alacakları, bu ayrımlarda bulunmayan amortismanına tabi iktisadi kıymetler için uygulanacak oranları, genel sınıflamada yer verilen oranlara göre tespit edecekleri açıklanmıştır.

Ayrıca, mezkûr listede "49. Atıkların Ayırıştırılmasının ve Kaynakların Geri Dönüşümünün Yapıldığı İktisadi Kıymetler: Çöplerin veya diğer katı atıkların veya ısıtma için kullanılan biyolojik atıkların veya katı, akışkan yada gaz halindeki yakıtların geri dönüşümünde kullanılan iktisadi kıymetler ve aynı zamanda elektrik, gaz, buhar ve sıcak su elde etmek için yakıt sistemlerinden çıkarılan atıklar, gaz veya yağ prolsis sistemleri veya yanma sistemleri ya da barajlardaki işlemlerden kalma atıklar, diğer atıklar yada biyolojik atıkları toplamak, elde etmek ve işlemek için kullanılan alanlardaki yapılar ve bütün fabrika işlem ekipmanlarını ve katı atık toplama, biriktirme, işleme, ayırma, sınıflandırma ve katı çöp ve diğer çöpler için kullanılan destek ve dönüştürme işlevi gören iktisadi kıymetler ve su temini ve işleme araçları, atık ayırıştırması ve kaynakların geri dönüşümünü sağlayan araçların küllerinin temizlenmesi işini gören iktisadi kıymetler (Sınıflarında belirtilmiş elektrik, sıcak su, buhar ve işlenmiş gaz üretim ekipmanları gibi elektrik jeneratörü, ambalaj kazanları ve diğer ilgili kıymetleri ise kapsama dahil edilmez.)" sırası kapsamındaki iktisadi kıymetler için faydalı ömür 10 yıl, amortisman oranı ise %10 olarak belirlenmiştir.

Buna göre, atıkların geri dönüştürülmesi sürecinde kullanılan metallerin ayrıştırılmasında kullanılmak üzere iş yerinize aldığınız söz konusu iktisadi kıymetlerin aktifleştirilerek bahse konu listenin (49.) sırası kapsamında, faydalı ömrünün 10 yıl ve amortisman oranının ise %10 olarak dikkate alınmak suretiyle amortismanına tabi tutulması gerekmektedir.

Öte yandan, işletmede bir yıldan fazla kullanılan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin, cebri çalışmaya tabi tutuldukları için normalden fazla aşınma ve yıpranmaya maruz kalıyor olmaları halinde, mezkûr Kanunun 317 nci maddesi kapsamında fevkalade ekonomik ve teknik amortisman oranı belirlenmesini teminen Gelir İdaresi Başkanlığına başvurulması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 16.09.2026